

Daugelis dabartinių valdžios vyrų ir moterų dar nepamiršo pionieriškų kaklaraiščių, LKJS, PDG, DOSAAF ženklelių. Bent jau vienos iš partijų atstovai mėgsta dėvėti ir dabar jau ne pionierišką, tačiau modernų, pabrėžtinai raudoną kaklaraištį. Žinojo sovietiniai ideologai kaip ugdyti komunizmo statytojus nuo jaunų dienų iki pasieks **tarybinio** mokytojo, **tarybinio** inžinieriaus ir net **tarybinio** kolūkiečio ar **tarybinio** darbininko lygį. Ir jiems sekėsi, jų pasėtos sėklos vaisiai kaip yla iš maišo tebekyši visose mūsų priklausomo nuo sovietinio paveldo valstybės gyvenimo srityse.

Atsigręžus į tolimesnę praeitį, matysime, kad įvairius jaunimo organizacijų klausimus bei jų įtaką asmenybės ugdymui kėlė Pirmosios Lietuvos respublikos filosofai ir rašytojai A Maceina, S.Šalkauskis, Vydūnas, K. Puida, mokslininkai M. Barkauskaitė, mokytojai praktikai V. Balkevičienė, R. Vaitonienė, S. Urniežius, M. Navakauskaitė, K. Blankaitė ir kt. Minėtų autorių nuostatos panašios: **moksleivio veikla organizacijoje – tai galimybė juos įtraukti į prasmingą veiklą, istorines-kultūrinės studijas, padeda atrasti savitą savirealizacijos kelią. jų dvasiniam pasauliui, asmenybės individualybės plėtoti.**

1918 m. Vilniuje kapitonas Petras Jurgėla įkūrė pirmą mišrią skautų skiltį iš dešimties skautų ir dviejų skaučių. Skautybė labai greitai plėtėsi. 1923 m. Šiauliuose pradėdamas leisti „Skautų aidas“. Prezidento A. Smetonos laikais skautai buvo labai populiarūs visuomenėje. Skautų šefas buvo pats A. Smetona (1930 m.), Vyriausieji skautininkai, vienetų vadovai buvo net karinių padalinių vadai. (pvz., Vyriausiuoju skautininku yra buvęs Lietuvos respublikos kariuomenės vadas Stasys Raštikis. 1930 m. Tautinės stovyklos organizavimas ir kiti svarbūs skautų reikalai būdavo sprendžiami vyriausybės posėdžių metu.

1909–1910 m. Kaune įkuriami ateitininkų organizacija. 1910 m. pasirodė 6 klasės moksleivio K. Bizausko ranka rašytas „Ateities“ laikraštis, davęs vardą judėjimui.

1927 m. įkuriami Lietuvos tautinio jaunimo sąjunga „Jaunoji Lietuva“ (jaunalietai).

1919 m. birželio mėn. 27 d. Kaune įkurta Lietuvos šaulių sąjunga, įkūrėjas – Vladas Putvinskis-Pūtvis.

Moksleiviai į įvairių organizacijų veiklą jungėsi pagal siekius, įsitikinimus, pasaulėjautą. Organizacijos telkė lietuvių jaunuomenę, žadino ir stiprino jos tautinę, valstybinę sąmonę, siekė, kad jie augtų darbštūs, ryžtingi, dori, formavo socialinius įgūdžius, plėtė kultūrinę erdvę.

Verta pažymėti šveicaro, didžio Lietuvos patrioto profesoriaus Juozo Ereto nuopelnus jaunomenei ugdyti. Eretas itin aktyviai reikšėsi jaunimo blaivybės ir sporto organizacijose 1919-1928 metais. Jis daug nuveikė, kad 1921 metais būtų atgaivinta Lietuvių katalikų blaivybės draugija, įkurtas jos laikraštis „Sargyba“. J. Eretas, atstovaudamas Lietuvai tarptautiniuose blaivybės renginiuose (1921 m. Lozanoje; 1922 m. Berlyne), įtraukė ją į tarptautinį blaivystės draugijų judėjimą. Prof. J. Eretas įkūrė vaikų „Angelo Sargo“ (angelaičių) draugiją ir jos leidinį „Angelas Sargas“, vėliau pavadintas „Žvaigždute“. Draugija ir leidiniai ugdė būsimus blaivybės skatintojus.

Užteko to Pirmosios Lietuvos respublikos ugdymo užtaiso dešimtmetį trukusiame partizaniniame kare, atėjimui į Baltijos kelią ir Kovo 11-ąją. Tačiau nebeužteko spėkų ugdyti naują kartą, palikus ją saviugdai valstybės patvoryje. O saviugdą ištvirkavimo srautu dosniai aprūpina internetas, kur mokinukas, netrukdomai nuspaudęs mygtuką *man jau 18 gali grožėtis žaidimais miegamajame: seksas prancūziškai, ispaniškai, o gal arabiškai* arba rasti neskausmingo nusižudymo būdas. Sekso vis naujų pamokėlių kasdien galima rasti ir populiariame, žurnalistės Monikos Garbačiauskaitės Budrienės redaguojamame portale DELFI.lt. Tik pavieniai patriotai dar bando pralaužti nors plyšelį betoninėje sienoje, kuria apsitverė Švietimo ir mokslo ministerija, kad jaunimas ne tik išmoktų skaityti, rašyti bei internete naršyti, bet ir patirtų visavertį ugdymą.

Antai 1941 metų tremtinys, buvęs Kazlų Rūdos vidurinės mokyklos istorijos mokytojas, dabartinis Marijampolės Tauro apygardos partizanų muziejaus darbuotojas Algimantas Lelešius jau 15 metų „bylinėjasi“ su ŠMM dėl jaunimo patriotinio ugdymo mokyklose. Per šį laikotarpį jau galėjo būti išugdyta sąmoninga, Tėvynei atsidavusio jaunimo karta. A. Lelešius yra profesionaliai parengęs metodinę medžiagą istorijos mokytojams, lieka įvesti papildomų bent aštuoniolika istorijos pamokų ir privalomą nesunkų egzaminą. Šią iniciatyvą palaiko ne tik buvę politiniai kaliniai bei tremtiniai, bet ir daugelis visuomeninių ir politinių organizacijų. Naujai iškilusių grėsmių mūsų valstybės saugumui akivaizdoje ignoruoti minimą iniciatyvą būtų nepilietiška, nedora, net smerktina. Į paskutinį A. Lelešiaus laišką, rašytą 2015-07-07, ŠMM, pripažinusi, kad „laisvės kovų istorijos tema reikalauja išskirtinio dėmesio“, tik pavardino kiek ministerija nupirko ir perdavė švietimo skyriams laisvės kovų tema filmų, knygų, albumų, kompaktinių plokštelių, plakatų. Deja panašu, kad pinigai paleisti vėjais, nes tos gėrybės lieka lentynose neįdarbintos, jų panaudojimo niekas nekontroliuoja, egzaminu nėra, todėl ir poreikio tarsi nėra.

O kieno priedermė steigti arba puoselėti jau įsteigtas jaunimo organizacijas? Tokių iniciatyvų iš ŠMM neteko girdėti. Ką Ministerija pasiūlė jaunimui vietoj pionierių vadovų ir VLKJS sekretorių?

Dailininkas, publicistas Antanas R. Šakalys 2017-01-29 skautijos reikalu parašė laišką Švietimo ir mokslo Ministrei Jurgitai Petrauskienei:

Patriotinės bei pilietinės pareigos ir atsakomybės skatinamas, kreipiuosi mokinių, tėvų ir mokytojų santykių gerinimo reikalu. Esu įsitikinęs, kad santykių darna būtų pasiekta arba esmingai pagerinta per skautų organizacijas. Skautų organizacijos yra paplitę pasaulyje, veikė Pirmoje Lietuvos respublikoje, tačiau kažkodėl nepelnytai pamirštos ir nepuosenelėjamos. Būtina jas atkurti, nes jos

sutelktų visų kartų atstovus, ypač senolius, kurie dar mena Pirmosios respublikos laikus, kai skautija esmingai rūpinosi jaunimo dorove ir drausme. Skautai būtų drauge pilietinės visuomenės ugdymo pradžiamokslis, formuojamos pilietinės, tautiškai susipratusios visuomenės pagrindas.

Čia dera pridurti, kad vienas mūsų Tautos istorijos puslapių – Lietuvos skautijos, įkurtos 1918 metais ir šubūrusios savo gretose per 100 tūkst. berniukų ir mergaičių – atgimė dailininko Antano Rimanto Šakalio mažosios grafikos – pašto vokų cikle „Lietuvos skautijos istorija“. Jame 30 vokų su įvairiais, skautijai skirtais paveikslėliais. Šis mažosios grafikos ciklas, skirtas Lietuvos skautijos šimtmečiui 1918–2018 pažymėti jau platinamas, kiekvienas naujo voko pavyzdys siunčiamas Prezidentei.

Vienas iš 30 vokų

Kadangi į dailininko paskatą Ministrė dar neatsiliepė, primename jai, kad ne tik mandagumas, bet ir Viešojo administravimo įstatymas valstybės institucijas įpareigoja į laiškus atsakyti per mėnesį.